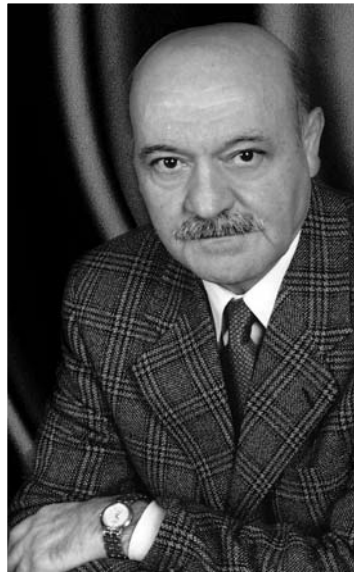

Görkəmli bəstəkar, Azərbaycanın xalq artisti, Dövlət mükafatı laureatı, professor Vasif Adıgözəlov böyük musiqiçilər nəslinin layiqli nümayəndəsidir. O, ötən əsrin 50-ci illərinin ikinci yarısında yaradıcılığa başlayan Azərbaycan bəstəkarlarından biridir. 1935-ci il 28 iyul tarixində Bakıda məşhur muğam ustası Zülfü Adıgözəlovun ailəsində anadan olan Vasif Adıgözəlov ilk musiqi təhsilini konservatoriyasının nəzdindəki 10 illik musiqi məktəbində pianoçu kimi alıb. 1953-cü ildə Ü.Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına (indiki Bakı Musiqi Akademiyası) daxil olur. Mənbələrdə qeyd olunur ki, O. bəstəkarlıq üzrə Qara Qarayevin sinfində təhsilini davam etdirir. 1959-cu ildə həmin təhsil ocağını iki ixtisas üzrə bitirir. Müəllimi Qara Qarayevin ənənələrini davam etdirərək, V.Adıgözəlov milli incəsənəti müasir musiqi mədəniyyətinin nailiyyətləri ilə zənginləşdirib. Vasif Adıgözəlovun yaradıcılığı vaxtilə Qara Qarayevin müasir bəstəkarlar haqqında dedikləri sözləri ilə xarakterizə olunur: "Əgər sənətkar öz dövrünün ideyaları və hissləri ilə yaşayarsa və əgər onları öz dövrünün vasitələri ilə əks etdirmək üçün dəqiq və doğru forma tapırsa - bu novatorluqdur. Biz hamımız vasitələr axtarıyıq - bunlar adi və qeyri-adi ola bilər. Lakin hal-hazırda hamısı yalnız və yalnız fikri ifadə etmək üçün lazımdır".

V.Adıgözəlov öz əsərlərində milliliyin müasirliklə uğurlu sintezinə nail olub. Bəstəkar Azərbaycan xalq musiqisinin bütün janrlarının bedii ifadə vasitələrindən və inkişaf prinsiplərindən məhərrətlə istifadə edib. Xalqımızın muğam sənətinə dərin bələdliyi nəticəsində o, öz əsərlərini milli muğamlarımdan qaynaqlanan xüsusiyyət

Musiqi tariximizə iz salanlar

28 iyul Azərbaycanın xalq artisti, Dövlət mükafatı laureatı, professor Vasif Adıgözəlovun doğum günüdür

lərlə yaddaqalan edib. Vasif Adıgözəlovun yaradıcılığı müasir Azərbaycan musiqi sənətinin parlaq səhifələrindən birini təşkil edir. Müxtəlif janrlı əsərlərin müəllifi olan bəstəkar "Ölülər", "Natəvan" operaları, üç simfoniya, dörd simfonik poema, beş musiqili komediya, dörd oratoriya, fortepiano üçün 24 prelüd silsiləsi, variyasiyalar,

simfonik orkestr və xalq çalğı alətləri üçün konsertlər, fortepiano və skripka üçün konsertlər, yüzdən artıq mahnı, romans, teatr və kino musiqisi ilə Azərbaycan musiqi xəzinəsini xeyli dərəcədə zənginləşdirib. "Natəvan" operasındakı bütün əhvalatlar məhz Qarabağda (Şuşada) vaxt olduğu üçün V.Adıgözəlov bu cəhətləri nəzərə alaraq operada segaha və ona əsaslanan digər muğam, təsnif və rənglərə söykənir.

Vasif Adıgözəlovun romans və mahnı yaradıcılığı uzun illərdir ki, milli mədəniyyətimizin ən gözəl nailiyyətləri xəzinəsində mühüm yer tutur. Bəstəkarın mahnı və romans yaradıcılığı nəinki Azərbaycanda, hətta sərhədlərimizdən uzaqlarda da geniş şöhrət tapmışdır. Əlbəttə, bir çox romans və mahnıların dillər əzbəri olması gözəl sənətkarlarımız Rəşid Behbudovun, Mirzə Babayevin, Şövkət Ələkbərovanın, Fidan və Xuraman Qasimovaların, "Qaya" vokal-instrumental ansamblının yüksək ifaçılıq məhərrəti, incə interpretasiyası ilə bağlıdır.

Bəstəkarın romans və mahnıların görkəmli şairlərimizin sözlərinə

yazılmışdır. Rəsul Rzanın sözlərinə "Yeddi çinar", Natəvanın sözlərinə "Qərənfil", Əliəğa Kürçaylının sözlərinə bəstələnmiş "Ay olmaq istəyirəm" əsərləri dediklərimizə nümunədir.

Qeyd edək ki, V.Adıgözəlovun Natəvanın sözlərinə yazdığı "Qərənfil" romansı Azərbaycan vokal lirikasında novator əsərdir. Bu bir tək Natəvanın irsinə müraciət deyil, həmçinin lirik-psixoloji romanın yeni növüdür. "Qərənfil" romansı dinləyicinin yaddaşında milli poeziyamızın nadir incisinin yarandığı dövrün əhval-ruhiyyəsinə, üslubunu, estetik təsdiqini canlandırır. Özünün romans və mahnı yaradıcılığında bəstəkar müxtəlif nəsilin, üslub və yaradıcılıq istiqamətlərinin şairlərinə müraciət edir. Bununla bağlı bəstəkar öz musiqisində hər bir poetik üsluba uyğun musiqi obrazını tapmağa cəhd göstərir. Forteplano üçün 24 prelüd silsiləsində V.Adıgözəlovun millilik və ənənəviyyə münasibətini görmək olur. Dünya musiqisində geniş intişar tapmış silsilə ənənəsinə müraciət edən bəstəkar, bu ənənələrdən istifadə edərək, silsilə janrını Azərbaycan musiqisində

tətbiq etməklə aktual məsələyə toxunub. Müəllifin fortepiano üçün 24 prelüd silsiləsi Avropa musiqi ənənələrinin mənimsənilməsi və onların milli musiqi mədəniyyətində tətbiqi baxımından Azərbaycan fortepiano musiqisinin dəyərli nümunələri sırasındadır. Milli ənənələrin faydasını, varisliyin mahiyyətini qoruyan, XX əsrin müxtəlif təmayüllərinə dərin bələd olan sənətkar yeni yazı üsullarından geniş istifadə edir. Burada yeni təfəkkür tipinin nailiyyətləri, fortepiano qeyri-adi səs çalarları, yeni texniki üsulları, simfonik orkestrin ayrı-ayrı alətlərinin səslənmə xüsusiyyətləri öz əksini tapmışdır.

Beləliklə, parlaq musiqi tematizmini yüksək peşəkarlıqla davam etdirən bəstəkar, fortepiano silsilə janrında yazıb-yaratmış klassiklərin - Bax, Şopen, Qarayev ənənələrini davam etdirərək, müəllifi olduğu fortepiano üçün 24 prelüd silsiləsinə geniş şöhrət və dinləyici rəğbəti qazandırmışdır. V.Adıgözəlov həmçinin, respublikamızın musiqi həyatında əsas simalardan biri olub. Onun musiqiçi-ictimai xadim kimi geniş fəaliyyəti deməyə əsas verir ki, bəstəkar bir vətəndaş və ziyalı kimi bütün yaradıcılığı boyu Azərbaycan musiqi həyatında fəal iştirak edib, uzun illər Bəstəkarlar İttifaqının fəaliyyətinin təşkilinə böyük məsuliyyətlə yanaşmışdır.

Sənətkarın ifaçılıq, ictimai fəaliyyəti musiqi tariximizdə əhəmiyyətli yer tutur. Azərbaycan musiqi sənətinin parlaq səhifələrini yaran V.Adıgözəlov yaradıcılığı müasir bəstəkarlar, ifaçılar üçün bir məktəbdir. Bəstəkar milliliyi qoruyub saxlamağa və Avropa ənənələrini musiqidə tətbiq etməklə özünəməxsus irs yaratmağa müvəffəq olmuşdur.